

„KÖTEGBEN A NÁDSZÁL NEM TÖRIK EL“

A XV. Nemzetközi Velencei Tavi Symposion alkotásairól

A folyamat a nehézségek dacára sem szakadt meg 2021-ben, így augusztus végén-szeptember elején Péter Ágnes Munkácsy-díjas szobrászművész és szervezőtársai idén is megrendezték az immár hagyományossá vált Velencei-tavi Symposiont. A körülmények változtak a szárazföldön és a szigeten egyaránt, az alkotók hozzáállása és a közös műhelymunka során megszülető eredmények azonban nem, így a korábbi évekhez hasonlóan újabb értékekkel gazdagodott Velence Magyarország egyetlen olyan kortárs szabadtéri galériája által, melyet kizárólag csak a vízen át úszva vagy csónakkal lehet megközelíteni.

A szigeten újabb sétányok és terek létesültek, a nagy szárazság ellenére többnyire élnek a frissen ültetett gyümölcsfák, kikötő épült és egy fedett tér, pajta, aminek oldalai kiváló kiállítófelületet jelentenek, dokumentálva és bemutatva a természettel együtt változó művek eredeti állapotát.

A természetben való alkotásnak évezredes hagyományai vannak, az okok, indítékok azonban mindig különböztek. Míg a természettel együtt- vagy összhangban élő népek művészete szorosan kapcsolódott élőterük lüktetéséhez, az európai művészet, ha a természetre fókuszált vagy azt ábrázolta, általában szemlélet- és korszakváltást tükrözött. A XIX–XX. század művészetében tudatosan előtérbe került természettel való foglalkozás a mai korban már nemcsak művészi demonstráció, hitvallás, kivonulás, hanem valóságos felkiáltójel. Kiállítás a teremtet világ igazi rendje és valóságos törvényei mellett, hitvallás emberi minőségünkről, mely az alkotni tudás által, a művészet közvetítő képessége által emelkedik ki a teremtmények közül. Közben tudatos elismerése annak, hogy akár márványból, akár homokkőből, akár nádból készítünk műveket, a legfőbb lényeg nem az anyagi, hanem a szellemi minőségben van. Az alkotó gondolatai, láthatatlan megnyilvánulásai, egy efemer anyag megformálásáért tett küzdelmei, vagy maga az alkotói folyamat ugyanolyan (vagy még jelentősebb) erejű és érvényű mint maga az anyagban megvalósult forma. Ezt a szigetre látogatók maguk is tapasztalhatják, hiszen bár a művek nagy része lassan visszasimul a természetbe, évről-évre változik a tér ereje és hangulata, változik kisugárzása és a látogatókban tett benyomása. Egyre jobb ott lenni, felfedezni az újabb és újabb teresedéseket, amiket a kultúra és a művészet hódított el magának. A változás pedig feltöltő, és a művészet valós szerepét közvetíti: megszólaltatja bennünk, odalátogatókban azt a hangot, amire mindig is vágytunk, amire elhívattunk.

Az idei év tematikájának kiválasztásában közrejátszott az elmúlt évek teremtet új helyzet. Mindennek ellenére MOZGÁSBAN kell lennünk, hiszen személyes felelősségünk szűkebb környezetünk és a „világ” sorsa. Az új művek újabb erőpontokat képeztek a sziget terében. Többen: Péter Ágnes, Gál Endre, Péter Alpár, Kontúr Balázs a szakrális geometria ősi formáit és működő erejét használták fel. A négyzet, a kör, a bennfoglalás, a külső térrel szemben védelmet jelentő belső tér kialakítása által a középpont és a külső-belső egyensúly megtalálásának a vágya lüktet e művekben. Folytatódott a művészek személyes mitológiái is: Deli Ágnes az elmúlt évek bezártság érzetét sugalló szűk tereit most átjárható, nádkötegekkel fedett alagútszerű kunyhóra cserélte, mely egyszerre véd és enged el. Vagy Colin Foster ásatásokat megidéző újabb halmái, melyek saját művészi sorozatának részei. A közvetítő szerep, a Weöres Sándori bennünk lévő létra is több alkotó eget és földet összekötő vertikális munkájában teret kapott, így Gáts Tibor spirálisan felfelé vezető lépcsőjében, vagy akár Péter Ágnes boszorkányfüvében, mely nem csak a növény nagy méretű felnagyítása,

hanem a kötegbe fogott vesszők erős gyökerekkel földbe kapaszkodó ég felé nyílása. De megjelennek szaggatott, lebegő vonalak is a tájban Kabai Róbert művében: láthatatlan madzagokon lógó kis haikuk, önállóan létező, mégis összefüggő, reinkarnálódó történetek. A megnyitót betáncoló ún. buto táncosok új tartalommal töltötték meg a műveket, terük megmozdult, új színekkel és az emberi test formájának kontrasztjával újraértékelődtek. Így Poroszlai Eszter munkája is, ahol a térbe piros húrként kifeszített fonalak mozdulatlansága és a butho táncos mozgásának esetlegessége jelentette a kontrasztot a csodás fényekben játszó táji háttér előtt.

Kötegben a nádszál nem törik el. Lehet ez a mondat egy vízközei természetművészeti alkotás műhelytitka is, de ugyanúgy a Velencei-tavi Symposionok évről-évre erősödő tapasztalata. Mert a XXI. században a közösségre és a művészet hétköznapiakat is átjáró, megújító erejére ugyanolyan nagy szükség van, mint a tiszta vízre

Várallyay Réka művészettörténész

2022.01.23